

Medžiotojai raginami susilaikyti nuo šūvių į nykstančius vilkus

Andrejus GAIDAMAVIČIUS,
Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ Tarybos narys

Nuo gruodžio 1-osios oficialiai prasidėjo vilkų medžioklės sezonas. Priklausomai nuo to, kaip seksis jų priešams medžiotojams, jis tęsis iki kovo ar net balandžio mėnesio. Lietuvoje yra nustatyta 20-ies vilkų metinė sumedžiojimo kvota.

Bet ar vilkas medžiotojui – priešas? Dažniau konkurentas arba net įkvėpimo šaltinis. Juk be vilkų mūsų giriose, vargu ar galėtų medžiotojai save pavadinti tikraisiais medžiotojais, mūsų faunos puoselėtojai ir atsakingais šeiminkais. Juk ar ne nuo jų pasirinkimo - paspausti arba nepaspausti modernaus ginklo gaiduką - šiuo metu priklauso paskutiniųjų pilkių likimas? Galbūt per daug romantizuojame medžiotojų reikšmę, pats tuo pačiu būdamas prieš medžioklę kaip po tokią, tačiau turiu pripažinti, kad medžiotojai egzistuos dar ilgai ir ne nuo tarpusavio simpatijų ar antipatijų priklauso gyvosios gamtos apsaugos sėkmė, o nuo bendrų sąlyčio taškų ir kompromisų suradimo.

Lygiai taip pat ir medžiotojai turi pripažinti, kad vilkų medžioklė yra beprasmė. Vilkų skaičiaus reguliuoti nereikia, nes jų ir taip mažai (mūsų nuomone – apie šimtą, Aplinkos ministerijos nuomone – triskart daugiau). Vilkų medžioklė taipogi yra blogiausias būdas apsaugoti naminius gyvulius, nes medžiotojų išblaškytos vilkų šeimos, pavieniai vilkai nebepajėgia sumedžioti stambesnio grobio (šerno, elnio, briedžio), tad turi ieškoti lengvesnio grobio arčiau žmonių. Medžiotojai puikiai supranta, kad vilkai gyvybiškai svarbūs reguliuojant išplitusių bebrų, usūrinių šunų populiacijas. Ir kas gi geriau už medžiotojus žino, kad vilkas nūdien – daug retesnis žvėris, nesvarbu, ką apie jo gausą bylotų melo pamotė – statistika.

Daug aštrių ginčų sukėlė 2006 metų vasarį vykdyta visuotinė, galima pavadinti, vilkų apskaita. Jos pirminių duomenų iš Ekologijos instituto net su ministro pagalba nepavyko „išmušti“. Dėkui Dievui, nors jo studija, atlikta remiantis ta apskaita, tapo viešai prieinama, už kurią Aplinkos ministerija sumokėjo 20 tūkst. litų. Kitas klausimas, ar ji tiek verta. Dabar, jau praėjus kone dvejiems metams, pasidarė gaila to sugaišto laiko, aiškinantis tos apskaitos tikruosius rezultatus. Kiek tais metais vilkų apskaityta – 120, 195 ar 300 – niekas dabar tiesos nepasakys, kol prie buteliuko miške ar kabinetuose atliekamas „apskaitas“ nepakeis profesionalų, apmokytų žmonių atliekami metodškai pagrįsti tyrimai. Mūsų, vilkų saugotojų, kolektyvas šiuo metu dar nepakankamos kvalifikacijos, kad imtųsi tokios atsakingos užduoties. Tai žinodami, nusprendėme 2008 metų vasario mėnesį sudalyvauti Lenkijoje vykšančiuose tarptautinėse vilkų pėdsekystės kursuose. Lietuvių grupė šiuose apmokymuose bus didžiausia. Grįžę jie perduos įgytą patirtį likusiems mūsų organizacijos nariams. Tai įgalins pradėti rimtas vilkų apskaitas, kad informacijos stoka niekada daugiau nebūtų spekuliuojama priimant sprendimus dėl vilkų apsaugos priemonių.

Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“ – jau antroji vilkais besirūpinanti nevyriausybinė organizacija mūsų šalyje, įsisteigusi šių metų vasarą. Skirtingai nuo anksčiau savo veiklą pradėjusios Jungtinės nevyriausybinės vilkų apsaugos tarybos (JNVAT), „Baltijos vilko“ nariais gali tapti ne kitos organizacijos, o pavieniai asmenys, bent kiek prijaučiantys vilkams. Asociacija planuoja savo veiklą išvystyti ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje bei Estijoje, nes visose trijose Pabaltijo šalyse suteikta išimties teisė medžioti vilkus, kai kitose Europos Sąjungos šalyse jie griežtai saugomi. „Baltijos vilkas“ rūpinsis ne tik vilkų, bet ir lūšių bei kitų nykstančių žinduolių išlikimu. Išsamiau apie tai galėsite sužinoti apsilankę netrukus pradėsiančioje veikti interneto svetainėje www.vilkai.lt

Dauguma vilkų žūva susiformavus pirmajai pastoviai sniego dangai. Tai daugiausia – nepatyrę jaunikliai. Prisimenu, kaip praėjusiais metais Aplinkos ministrui linkėjau, kad žiema niekada neateitų, kol nesibaigs vilkų medžioklė. Bet praėjęs medžioklės sezonas parodė, kad ir besniegė žiema medžiotojams ne kliūtis. Nemažai vilkų nušauinama tykant bokšteliuose arba varant, taip pat per kitų žvėrių medžiokles. Taigi ta 20-ies vilkų kvota nesunkiai įgyvendinama.

Ši kvota reikalinga tik tam, kad ministerijai neatsirastų pareiga kompensuoti ūkininkams už vilkų padarytą žalą. Kol tokio kompensacinio mechanizmo dar nėra (tai daugiau ne galimybių, o tam tikrų užsispyrusių ministerijos personalijų klausimas), nesaugūs yra tiek vilkai, tiek ir ūkininkai. Nuoširdžiai tikiuosi, kad tikrieji medžiotojai šį medžioklės sezoną elgsis garbingai, nepiktnaudžiaus jiems suteikta teise nušauti vilką ir nesivaikys trofėjų, į kuriuos vėliau galbūt bus gėda pasižiūrėti.

A.Gaidamavičius. Medžiotojai raginami susilaikyti nuo šūvių į nykstančius vilkus // Žalioji Lietuva. 2007, Nr. 21 (291). P.6.